

Ireneusz Miciuła

Uniwersytet Szczeciński

STAN E-GOSPODARKI W POLSCE I MODELE E-BIZNESOWE**Streszczenie**

W artykule przedstawiono stan gospodarki elektronicznej w Polsce na tle państw świata. Poddano analizie relacje pomiędzy podmiotami w gospodarce i scharakteryzowano współczesne modele e-biznesowe. Ukazano też kluczowe elementy e-gospodarki, które zmieniły oblicze współczesnego biznesu, oraz trendy dalszego rozwoju społeczno-ekonomicznego.

Słowa kluczowe: gospodarka elektroniczna, modele e-biznesowe, informatyka ekonomiczna

Wprowadzenie

Polska w 1990 roku, kiedy wysłano pierwszego e-maila i tym samym pojawił się dostęp do internetu, wkroczyła w nowy etap rozwoju gospodarczego, a mianowicie w fazę gospodarki elektronicznej. Rewolucja związana z wprowadzeniem nowoczesnych technologii informatycznych w sferze zarządzania przedsiębiorstwem daje się porównać z rewolucją przemysłową w sferze środków produkcji. Pojęcie nowej gospodarki (e-gospodarki, gospodarki elektronicznej) nierozzerwalnie wiąże się z pojęciem internetu. Zmienił on nieodwołalnie oblicze współczesnego biznesu, a trzeba się liczyć z tym, że po 20 latach jesteśmy dopiero w pewnej fazie tych zmian. Globalizacja rynku nabiera niespotykanego dotąd rozmachu. Przy wyborze partnera czynnik geograficzny ma już znikome znaczenie. Produkty i usługi są dostępne niezależnie od fizycznego usytuowania sprzedających i kupujących. Pojawiają się nowe modele prowadzenia biznesu w gospodarce i szanse prowadzenia działalności w nowych dziedzinach, co wynika z szybkości zmian dokonujących się na świecie. Dlatego tak istotnym czynnikiem jest wykorzystanie szans i rozwój kraju w zgodzie z trendami światowymi.

Celem artykułu jest ukazanie stanu gospodarki elektronicznej w Polsce i jej pozycji w tej dziedzinie na świecie oraz diagnoza kluczowych elementów dla dalszego rozwoju.

1. Gospodarka elektroniczna

Gospodarka elektroniczna wpływa na każdą dziedzinę życia społeczno-ekonomiczną i modernizuje tradycyjną działalność przez stosowanie ICT we wszystkich gałęziach gospodarki. Szacuje się, że na świecie jest ponad 2 biliony użytkowników internetu, zaś prawie 8 trylionów dolarów rocznie przepływa za pośrednictwem handlu elektronicznego (e-commerce), który jest podzbiorem gospodarki elektronicznej (McKinsey & Company, 2013). W ciągu dwóch dekad technologia informacyjna w Polsce zmieniła rzeczywistość społeczną i gospodarczą. Wiele aktywności zarówno biznesowych, jak i społecznych byłoby niemożliwych bez korzystania z teleinformatyki. Potwierdza to istnienie bezpośredniego związku pomiędzy internetem a aktywnością gospodarczą. Dzięki temu widoczne są kierunki zmian w gospodarce wynikające z zastosowania ICT, między innymi poprzez modele e-biznesowe. Mimo wielu zagrożeń istotność nowych możliwości powoduje, że dalszy rozwój e-gospodarki i procesy globalizacyjne wydają się nieuniknione.

Większość wartości dodanej utworzonej przez internet nie zalicza się do sektora nowych technologii, a zachodzi w tradycyjnych gałęziach gospodarki. Gospodarka elektroniczna jest silnym rynkiem o stabilnym wzroście, ale przede wszystkim należy zwrócić uwagę na fakt, iż sektor IT jest kołem zamachowym gospodarki jako całości. Internet jest kluczowym elementem rozwoju współczesnej gospodarki, przyczyniając się do wzrostu wydajności i efektywności biznesu, powstawania nowych miejsc pracy czy do wzrostu poziomu życia i nowych możliwości społecznych i ekonomicznych. Gospodarka elektroniczna obejmuje wszystkie sektory gospodarcze, niezależnie od tego, czy ich wytworem jest produkt materialny czy niematerialny. Tworzy to nowy porządek ekonomiczno-społeczny, w którym nowe reguły przedsiębiorczości oraz nowe technologie pozostają ze sobą w ścisłych relacjach. Gospodarka elektroniczna to nowoczesny model gospodarki rozwijającej się w przestrzeni wirtualnej, w której prowadzona jest działalność ekonomiczna, transakcje finansowe, gdzie dochodzi do tworzenia i wymiany kontaktów między uczestnikami biznesu. Podstawowe procesy biznesowe, takie jak: obsługa zamówień, płatności, promocji, dostawy usług i pro-

duktów cyfrowych, rozliczenia wzajemne transakcji, kontakt z klientem, kontakt z dostawcą, wystawianie faktur, mogą być realizowane na drodze elektronicznej wspieranej przez podstawowe medium, jakim jest internet (GUS, 2014). Chcąc uwzględnić wszelkie aspekty w krótkiej definicji, można powiedzieć, że jest to wykorzystywanie technologii informacyjnej w procesach gospodarczych (produkcja, sprzedaż, dystrybucja produktów lub usług) poprzez sieci teleinformatyczne.

Kluczowym elementem nowych form działalności gospodarczej są technologie informatyczne. Rozwój instrumentów internetowych i teleinformatycznych zmienia procesy zachodzące wewnątrz przedsiębiorstw, pomiędzy nimi, w kontaktach z klientami indywidualnymi, a nawet między samymi klientami. Podstawowe procesy, jak obsługa zamówień, płatności, promocja oraz dostawa, mogą być realizowane drogą elektroniczną.

Powstanie systemu ekonomicznego opartego na gospodarce elektronicznej jest nie tylko problemem technicznym, ale zagadnieniem dotyczącym organizacji, zarządzania czy stworzenia odpowiedniego środowiska gospodarczego. Nie jest to kwestia mody związanej z pojawieniem się nowych technik i wykorzystywaniem technologii teleinformatycznych, lecz raczej kwestia zrozumienia, że są to narzędzia, które pojawiły się wskutek przeobrażeń w funkcjonowaniu gospodarki. Pojawienie się internetu oraz globalizacja gospodarki powoduje wyrównanie szans w dostępie do informacji, zdobywaniu zamówień i konkuroowaniu. Wiedza i technologia występują jako podstawowy czynnik dynamizujący rozwój społeczno-gospodarczy. Kluczowe znaczenie dla rozwoju zyskał kapitał intelektualny, stając się głównym czynnikiem sukcesu i wpływając na transformację otoczenia i coraz silniejszą konkurencję. Wdrożenie technologii informatycznych i posiadanie wykwalifikowanej kadry intensyfikuje aktywność przedsiębiorstw, wpływając na zdolność do działania w wirtualnej przestrzeni będącej elementem e-gospodarki (Dudek, 2011). Nowe technologie to także czynnik destabilizujący otoczenie przedsiębiorstw i konieczność przystosowania się do zmian. Aby to zrobić, firmy musiały zweryfikować dotychczasowe rozwiązania i kanony organizacyjne. Pomocne w tym procesie są relacje między najważniejszymi podmiotami e-gospodarki. Zaliczamy do nich: przedsiębiorstwa, konsumentów i administrację publiczną.

Tabela 1

Relacyjne modele w gospodarce elektronicznej.

	Administracja (A)	Biznes (B)	Konsument (C)
Administracja (A)	A – A (A2A) koordynacja procesów, wewnętrzny obieg dokumentów	A – B (A2B) przepływ informacji gospodarczych	A – C (A2C) przepływ informacji administracyjnych
Biznes (B)	B – A (B2A) zamówienia publiczne	B – B (B2B) „klasyczny” e-biznes	B – C (B2C) „klasyczny” e-handel
Konsument (C)	C – A (C2A) podatki	C – B (C2B) porównywanie cen	C – C (C2C) aukcje internetowe

Źródło: (Combe, 2006, s. 67).

E-gospodarka udostępnia niezastąpione narzędzia informatyczne, które wspomagają procesy decyzyjne w przedsiębiorstwie. Ma to szczególne znaczenie w dobie społeczeństwa informacyjnego, gdzie kompetencje, dobra niematerialne i informacja mają największe znaczenie. Bez nich niemożliwe jest dziś efektywne kierowanie firmami, funkcjonowanie sprawnej administracji publicznej oraz prowadzenie współpracy na arenie międzynarodowej. Integracja procesów i zastosowań systemów informatycznych ma na celu ułatwienie szybkiej współpracy, koordynacji i nawiązania relacji ponad granicami organizacyjnymi.

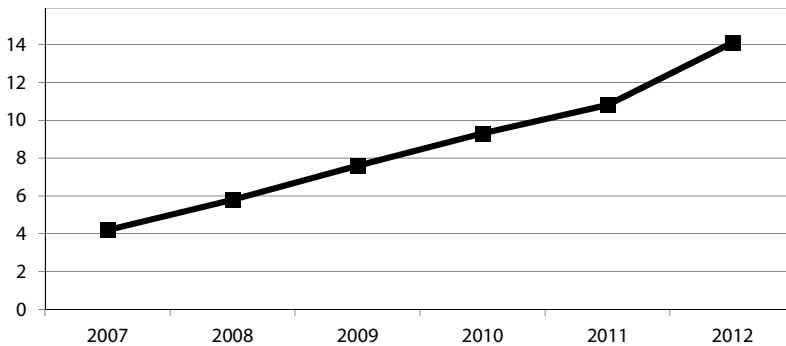
2. Stan e-gospodarki w Polsce

Dynamiczny rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz rosnące zapotrzebowanie na coraz lepszą jakość usług i produktów stały się przyczyną powszechnego rozwoju gospodarki elektronicznej w różnych dziedzinach życia. W warunkach rosnącej otwartości gospodarki i procesów globalizacyjnych gospodarka Polski podlega coraz silniejszym wpływom otoczenia zewnętrznego, co znajduje odzwierciedlenie również w tendencjach jej rozwoju związanych z kształtowaniem się koniunktury światowej. Stan e-gospodarki w Polsce przeanalizujemy na podstawie danych dotyczących wykorzystywania technologii ICT, e-handlu i e-administracji.

W 2013 roku komputery wykorzystywało 94% przedsiębiorstw w Polsce. Natomiast dostęp do internetu w gospodarstwach domowych odznacza się wysoką dynamiką wzrostu, w roku 2012 o 10% (2009 – 51,4%, 2010 – 55,6%, 2011

– 61,1%, 2012 – 71,2%) (GUS, 2013), co ma ogromne znaczenie dla rozwoju przedsiębiorczości w sektorze mikro- i małych przedsiębiorstw. Powszechnie dostępny internet stwarza rozległe możliwości komunikacyjne w sferze społecznej, kulturalnej i biznesowej. Znosi ograniczenia czasowe i geograficzne, zmieniając tym samym sposób prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa. Wielofunkcyjność strony internetowej i korzyści płynące z jej posiadania sprawiają, że systematycznie wzrasta liczba przedsiębiorstw używających tego najpopularniejszego narzędzia w e-gospodarce. W 2013 roku wskaźnik przedsiębiorstw posiadających własną stronę internetową według GUS wyniósł 76%. Możliwość dostępu do internetu przez firmy w Polsce według województw jest podobna, a najwyższa różnica wynosi niecałe 6% (90,6% – świętokrzyskie, a 96,5% – lubelskie), co daje obraz równomiernego rozwoju regionów pod tym względem. Natomiast biorąc pod uwagę dostęp do internetu przez gospodarstwa domowe oraz liczbę miejsc pracy, w których wykorzystuje się komputery, to widać istotne różnice regionalne. Dystans dzielący województwo o najwyższej wartości tego wskaźnika (mazowieckie) od województwa o najniższej wartości (lubuskie) wyniósł 30%. Dodatkowo, średnia dla Polski jest o prawie 20% niższa od państw będących liderami w rankingu wykorzystywania komputerów w pracy (Finlandia, Szwecja, Norwegia, Holandia, Niemcy i Wielka Brytania), co świadczy o rozwoju społeczeństwa informacyjnego i liczbie miejsc pracy w tym dziale gospodarki. Wskazuje to, na jakim etapie rozwoju e-gospodarki znajduje się państwo i jak wypada jego pozycja na tle innych narodów.

Efektywna komunikacja elektroniczna możliwa jest dzięki odpowiednim łączom dostępowym, zwłaszcza szerokopasmowym – w Polsce korzysta z nich 83% przedsiębiorstw. Sposób dostępu do internetu zmieniał się w ciągu ostatnich lat z powodu szybkiego rozwoju możliwości technicznych urządzeń. Na szczególną uwagę zasługuje trend związany z używaniem technologii mobilnych, których znaczenie stale rośnie – używanie tych technologii deklaruje 44% przedsiębiorstw. Handel elektroniczny daje możliwość dotarcia do szerokiej grupy konsumentów z całego świata, co umożliwia zawieranie transakcji krajowych i międzynarodowych. Na poniższym wykresie widzimy dużą dynamikę wzrostową liczby sklepów internetowych w Polsce, która w ostatnich latach nabiera jeszcze większego tempa rozwoju. Również wartość handlu elektronicznego w Polsce w roku 2013 przekroczyła już 26 miliardów złotych, co procentowo stanowi wzrost o 21,5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Taka zmiana świadczy o niezwykle dynamicznym rozwoju tej gałęzi e-gospodarki w Polsce.

Rysunek 1. Liczba sklepów internetowych w Polsce (w tysiącach) w latach 2007–2012
 Źródło: (Raport „E-commerce”, 2013).

Natomiast liczba miejsc pracy tworzona dzięki możliwościom gospodarki elektronicznej jest stale niewystarczająca i Polska jako kraj nie wykorzystuje w pełni możliwości i szans poprawienia rynku pracy. Potwierdzają to wskaźniki pokazujące liczbę miejsc pracy przy komputerach, gdzie średnia w Polsce jest o 20 punktów procentowych niższa od średniej UE-27, a dodatkowo w tej kwestii występują duże rozbieżności pomiędzy regionami. Te dwa aspekty wymagają w Polsce znaczącej poprawy. Kolejnym aspektem wymagającym intensyfikacji zmian jest możliwość tak zwanej e-pracy, aby gonić inne kraje UE w tej kwestii. Jest to bowiem jeden z elementów przyszłościowych gospodarki elektronicznej. Liczba pracowników, którzy regularnie wykonują część pracy dla firmy z domu w ramach godzin pracy w Polsce, odbiega znacznie od średniej w krajach UE-27 i ta różnica wynosi aż 21% (Eurostat, 2013).

Rozwój gospodarki sieciowej w danym kraju można mierzyć za pomocą pewnych mierników. Najbardziej popularny jest wskaźnik NRI (Networked Readiness Index), określający zdolności kraju do wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych (Rausas i in., 2011). World Economic Forum (Światowe Forum Ekonomiczne) wraz z INSEAD publikuje Global Information Technology Report, w którym co roku tworzy ranking państw świata zgodnie z indeksem NRI. Indeks ten pozwala lepiej zrozumieć wpływ technologii ICT na konkurencyjność narodów. Na NRI składają się trzy elementy:

- a) środowisko ICT – w tym zawierają się takie elementy, jak infrastruktura informacyjna oraz rynek regulacji prawnych i uwarunkowań politycznych;
- b) kompetencje i gotowość społeczności kluczowych interesariuszy (przedsiębiorstwa, konsumenci i rządy) do wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych;

c) faktyczne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych między trzema podstawowymi podmiotami e-gospodarki (e-handel, e-rząd, e-nauczanie).

Zgodnie z tym rankingiem Polska w latach 2012 i 2013 zajmuje 49. pozycję wśród państw świata. Niestety nie wykorzystuje w pełni swojego potencjału i możliwości rozwojowych, na które wpływa sytuacja geopolityczna na świecie, i w konsekwencji nie należymy do krajów odznaczających się wysokim wskaźnikiem NRI.

Tabela 2

Ranking państw według indeksu NRI w 2013 roku

Pozycja	Państwo	Indeks NRI	Pozycja w 2012
1.	Finlandia	5,98	3.
2.	Singapur	5,96	2.
3.	Szwecja	5,91	1.
4.	Holandia	5,81	6.
5.	Norwegia	5,66	7.
6.	Szwajcaria	5,66	5.
7.	Wielka Brytania	5,64	10.
8.	Dania	5,58	4.
9.	USA	5,57	8.
10.	Tajwan	5,47	11.
...			
13.	Niemcy	5,43	16.
...			
38.	Hiszpania	4,51	38.
...			
42.	Czechy	4,38	42.
...			
49.	Polska	4,19	49.
50.	Włochy	4,18	48.
51.	Chorwacja	4,17	45.
...			
54.	Rosja	4,13	56.
...			
58.	Chiny	4,03	51.
...			
71.	Bułgaria	3,87	70.
...			
144.	Burundi	2,30	137.

Źródło: (World Economic Forum, 2013).

Analizując ranking składowych indeksu NRI dla Polski w 2013 roku (1 – 58. miejsce, 2 – 38. miejsce, 3 – 49. miejsce), należy zauważyć najniższą pozycję składowej numer 1, co mówi, że najwięcej możliwości poprawy mamy na rynku regulacji prawnych i uwarunkowań politycznych oraz rozwoju samej infrastruktury informacyjnej, związanej ze stroną ekonomiczną gospodarki, a szczególnie dotyczącą kosztów zakupu i użytkowania infrastruktury ICT. Dlatego mimo pozytywnych tendencji, takich jak stały wzrost odsetka populacji korzystającej z internetu czy wysoka liczba stron i sklepów internetowych na tle państw UE, Polska nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości i szans w dziedzinie e-gospodarki. Należy przede wszystkim dostosować gospodarkę narodową do wymagań globalnej e-gospodarki poprzez wprowadzenie odpowiednich regulacji prawnych, ułatwiających i obniżających koszty dostępu do technologii informacyjnej oraz zadbać o rozwój nowoczesnych gałęzi przemysłu. Należy także dążyć do wzrostu innowacyjności w gospodarce kraju jako całości, gdyż sektor ICT ma ogromny wpływ na nowoczesne zarządzanie i organizację procesów biznesowych, co przełoży się na rynek pracy i poprawę konkurencyjności polskiej gospodarki.

3. Współczesne modele e-biznesowe

Gospodarka sieciowa ma charakterystyczną cechę – wirtualizację. To dzięki niej mamy do czynienia z wirtualnymi przedsiębiorstwami. Oczywiście w świecie rzeczywistym istnieją ich materialne struktury, jednak w sieci stykamy się z wirtualizacjami. W gospodarce sieciowej występuje korelacja trzech płaszczyzn: techniki obliczeniowej, transmisji danych oraz płaszczyzny realnych wartości oferowanych klientom. Istotnym atrybutem gospodarki elektronicznej jest zanikający podział na producentów i konsumentów. Większość uczestników sieci jest zarówno konsumentami, jak i wytwórcami informacji. Ich aktywność w sieci pozostawia przeważnie jakieś treści, które mogą być transportowane dalej przez kolejnych użytkowników. Gospodarki elektronicznej nie da się dobrze pojąć bez zrozumienia jej zależności od globalizacji. Gospodarka sieciowa rozwinęła się tak dynamicznie właśnie dzięki globalizacji i z jej rozwojem związany jest sukces gospodarki sieciowej. Globalizacja umożliwiła ciągły charakter funkcjonowania podmiotów gospodarki sieciowej niezależny od czasu i miejsca. Rola internetowego serwisu WWW jako podstawowego narzędzia komunikacji firmy z otoczeniem społeczno-gospodarczym ciągle wzrasta (Nojszewski, 2007). Klasyfikacje modeli e-biznesowych kładą nacisk na kwestie technologiczne oraz sposób zarządzania

przedsiębiorstwem w przestrzeni wirtualnej. W chwili obecnej można zaobserwować łączenie i przenikanie się poszczególnych modeli biznesowych, co skutkuje powstawaniem nowych sposobów funkcjonowania firm w cyberprzestrzeni.

Tabela 3

Modele e-biznesowe

Model e-biznesowy	Opis	Zalety
Model sklepu internetowego (<i>e-shop</i>)	najpopularniejszy model e-biznesowy, służy do sprzedaży towarów czy usług firmy za pośrednictwem internetu	– redukcja kosztów, – globalny rynek zbytu towarów i usług
Elektroniczne zaopatrzenie (<i>e-procurement</i>)	elektroniczne składanie ofert i zaopatrywanie firmy w towary i usługi	– dodatkowy kanał zaopatrzeniowy, – większa konkurencja (możliwość poszukiwania nowych dostawców)
Aukcja elektroniczna (<i>e-auction</i>)	oferuje elektroniczne mechanizmy prowadzenia licytacji	– możliwość zgromadzenia dużego woluminu licytujących bez konieczności przemieszczania się w przestrzeni
Model pośrednika (<i>brokerage model</i>)	firma zarabia poprzez pobieranie opłat (prowizji) za kontaktowanie ze sobą sprzedających i kupujących	– działalność usługowo-informacyjna bez ponoszenia ryzyka
Model reklamowy (<i>advertising model</i>)	źródłem przychodów są opłaty pobierane od firm zainteresowanych umieszczeniem reklam w serwisie	– możliwość dużych przychodów, – globalny rynek klientów
Model abonencki (<i>subskrypcyjny</i>)	funkcjonuje na zasadzie wnoszenia opłaty (subskrypcji) za dostęp do zasobów serwisu	– tani system dystrybucji, – szeroki (globalny) rynek sprzedaży
Model wspólnej infrastruktury (<i>shared infrastructure</i>)	wspólna platforma (serwis) do kontaktu z klientami tworzona przez dwie lub więcej firmy (kooperacja)	– redukcja kosztów, – wyższa siła na rynku, – kooperacja
Model trzeciej strony rynku (<i>third party marketplace</i>)	model, który określa firmę zewnętrzną (trzecią), której zleca się prowadzenie usług sieciowych (outsourcing)	– dodatkowy kanał dystrybucji bez wkładu własnych zasobów, – zalety outsourcingu tradycyjnego
Model wirtualnej społeczności (<i>virtual community</i>)	grupa osób lub podmiotów skupionych wokół danego tematu czy sektora rynku komunikująca się za pośrednictwem sieci i tworząca rodzaj portalu tematycznego	– wartość dodana do biznesu, – elementy marketingu, promocji itp., – nowe możliwości przychodów
Model wspomagania realizacji biznesu (<i>business enabler</i>)	firma dostarcza narzędzia lub swoje kompetencje i informacje w celu usprawnienia procesów biznesowych innym podmiotom	– szeroki wachlarz usług, – globalny rynek zarobkowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie: (Nojszewski, 2007); (Olszak, 2004); (Rappa, 2012).

Klasyfikacji modeli e-biznesowych jest wiele, przez co jest duża trudność w precyzyjnej ich identyfikacji. Ciekawy aspekt rozwoju modeli e-biznesu to „przechwytywanie” wartości z nowych technologii oraz zdolność „odblokowywania” ukrytych (potencjalnych) wartości, które niesie ze sobą technologia (Olszynka, 2011). Innowacyjne modele e-biznesu łączą strategię biznesu, organizację, technologię i instytucje. Wydajne systemy płatnicze są niezbędnymi składnikami dobrze funkcjonujących e-rynków, bowiem ułatwiają wymianę aktywów. Szybkość i wygoda dokonywania płatności wywiera duży wpływ na działalność gospodarczą. Innowacyjne usługi płatnicze to usługi, w których zostały wprowadzone nowe rozwiązania, technologie lub standardy zmieniające w sposób jakościowy dotychczasowy sposób dokonywania płatności. Można wskazać trzy obszary innowacji w dziedzinie płatności detalicznych:

- innowacyjne instrumenty płatnicze,
- innowacyjne kanały dokonywania płatności,
- innowacyjne formy pieniądza.

Potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa firmom i ich klientom stworzyła prężną branżę dla biznesu, jaką jest bezpieczeństwo w internecie. Element systemowy w postaci e-płatności ma fundamentalny wpływ na funkcjonowanie całej e-gospodarki, bowiem ma duże znaczenie dla budowania zaufania konsumenta do zakupów w sieci.

Podsumowanie

Internet stał się kluczowym elementem współczesnego świata. Korzystają z niego ponad 2 biliony ludzi na całym świecie. Dodajmy do nich 5 miliardów użytkowników telefonów komórkowych, a bez wahania będzie można stwierdzić, że trendy napędzające rozwój cyfrowych sieci komunikacyjnych w znacznym stopniu zadecydują o rozwoju społecznym i ekonomicznym. W XXI wieku Polska staje przed ogromem wyzwań natury społecznej i technologicznej. Od sprośnięcia im zależy powodzenie strategicznego rozwoju naszego kraju, zapewnienie materialnego dobrobytu polskich rodzin, umocnienie ich samodzielności ekonomicznej oraz poczucia bezpieczeństwa. Kluczowym zadaniem dla Polski jest włączenie się w proces budowy ery informacyjnej poprzez wykorzystanie nowoczesnych technik teleinformatycznych, stwarzanie warunków do bezpośredniego dostępu do informacji, kształtowanie świadomości społeczeństwa oraz rozwijanie jego potencjału intelektualnego i gospodarczego. Światowa gospodarka jest

w fazie globalizacji, dotykającej szczególnie elektronicznego handlu, usług i produkcji opartej na zaawansowanych technologiach. Systemy informatyczne, dzięki którym te przemiany są możliwe, można zakwalifikować do grupy systemów strategicznych, przełomowych w osiągnięciu przyszłych sukcesów gospodarczych. Ma to ogromne znaczenie w przełożeniu na e-biznes przedsiębiorstw, gdyż zgodnie z danymi Eurostatu już prawie 60% użytkowników internetu w UE dokonuje zakupów online. W Polsce odsetek ten wynosi 32% i wykazuje stały trend wzrostowy, między innymi dzięki coraz wyższemu zaufaniu do wykorzystywania internetu w życiu gospodarczym. Większa liczba transakcji realizowanych drogą elektroniczną uwypukla szanse rozwojowe. Znaczenia nabierają też koszty wykorzystywania narzędzi ICT i możliwości oddziaływania w sferze ekonomiczno-społecznej jako całości gospodarki. Postęp technologii elektronicznych i informatycznych oraz ekspansja światowej sieci Internet stają się stymulatorami rozwoju światowej gospodarki. Wpływają one na ciągły rozwój i wkraczanie na kolejne poziomy ewolucji elektronicznej gospodarki, która oparta jest na szeroko pojętej informacji, nowoczesnych technologiach, internecie i komunikacji. W ciągu ostatnich lat gospodarka elektroniczna w Polsce odnotowuje ciągły rozwój.

Bibliografia

- Chmielarz W. (2007), *Systemy biznesu elektronicznego*, Difin, Warszawa.
- Combe C. (2006), *Introduction to E-business, Management and Strategy*, Elsevier, London–Oxford.
- Dudek T. (2011), *Obszary zastosowania gospodarki elektronicznej*, Akademia Morska w Szczecinie, Szczecin.
- Eurostat (2013), <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/> (15.03.2014).
- GUS (2014), Wyniki badań do raportu: *Społeczeństwo informacyjne w Polsce w 2013 roku*, <http://www.stat.gov.pl> (10.04.2014).
- IBIS World (2013), *Industry Research Reports*, <http://www.ibisworld.com/> (20.03.2014).
- McKinsey & Company (2013), *Internet Matters: Essays in Digital Transformation*, mckinsey.com (13.03.2013).
- Nojszewski D. (2007), *Przegląd modeli e-biznesowych*, „E-mentor”, nr 2(19), <http://www.e-mentor.edu.pl/artukul/index/numer/19/id/414> (20.04.2014).
- Olszak C., red. (2004), *Systemy e-commerce. Technologie internetowe w biznesie*, Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamięckiego, Katowice.

- Olszynka P. (2011), *Oprogramowanie, usługi i infrastruktura ICT w małych i średnich firmach w Polsce*, PMR Publications, Kraków.
- Raport „E- commerce” (2013), Interaktywnie.com (15.02.2014).
- Rappa M. (2012), *Business Models on the Web*, <http://digitalenterprise.org/models.html> (21.02.2014).
- Rausas M., Manyika J., Hazan E., Bughin J., Chui M., Said R. (2011), *Internet Matters: The Net's Sweeping Impact on Growth, Jobs, and Prosperity*, McKinsey & Company.
- Szpringer W. (2013), *Elektroniczne instrumenty płatnicze – tendencje rozwojowe*, „E-Mentor”, nr 3(50).
- World Bank (2013), <http://www.worldbank.org/> (28.04.2014).
- World Economic Forum (2013), *Global Information Technology Report*, http://www3.weforum.org/docs/GITR/2013/GITR_OverallRankings_2013.pdf (24.04.2014).
- Wrycza S. (2010), *Informatyka ekonomiczna*, PWE, Warszawa.

CONDITION E-ECONOMY IN POLAND AND E-BUSINESS MODELS

Summary

The article presents the condition of the electronic economy in Poland against the background of the countries in the world. Subjected to analysis the relationships between the actors in the economy and described modern e-business models. The article shown the key elements of the e-economy, which changed the modern business and trends of further socio - economic development.

Translated by Ireneusz Miciuła

Keywords: e-economy, e-business models, economic informatics

Informacja o autorze:

Ireneusz Miciuła, dr inż., Uniwersytet Szczeciński, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, irekmic@wneiz.pl.